

Еталон за публичност и прозрачност в работата на съдилищата

д-р Катя Христова-Вълчева

КОНЦЕПЦИЯ ЗА ЕТАЛОН

Доверието в съдилищата е фундаментът, върху който ще се изгражда Еталонът за публичност и прозрачност.

За целите на изследването **ДОВЕРИЕ В СЪДИЛИЩАТА** се дефинира като :

Устойчиво възприятие за безпристрастността и ефективността в работата на съдилищата, което включва в себе си три допълващи се нива:

- ✓ **i. Индивидуално ниво** – доверие в безпристрастността и ефективността в работата на съдиите, служителите в съдебната администрация, съдебните заседатели и вещите лица;
- ✓ **ii. Процедурно ниво** – доверие в практиката по обезпечаване на съдебните и административни процедури;
- ✓ **iii. Институционално ниво** – доверие в работата на съдебната институция.

Стандарти за прозрачност и публичност

За целите на Еталона **ПРОЗРАЧНОСТТА** се дефинира като:

устойчива практика по предоставяне чрез интернет на информация за управлението на съдилищата, която цели формирането на обективна оценка сред гражданите за прилаганите стандарти на добро управление, отчетност и почтеност в работата на магистратите, съдебната администрация, вещите лица и съдебните заседатели.

За целите на Еталона **ПУБЛИЧНОСТТА** се дефинира като:

устойчива практика по публикуване на интернет на информация относно дейността на съдилищата по правораздаване и гарантиране на основни права на физическите и юридическите лица.

Структура на ползваните показатели

ПОРЗАЧНОСТ	ПУБЛИЧНОСТ
1. ДОСТЪП ДО ПРАВОСЪДИЕ И ПРОЗРАЧНОСТ обществото трябва да бъде запознато с характера на делата, които може да бъдат заведени, възможната продължителност, разходите и съществуващите рискове в случай, че бъдат неправилно използвани съдебните средства. Трябва да бъде предоставена информация също така относно алтернативните средства за решаване на спорове, които могат да бъдат предложени на страните	4. РОЛЯ НА СЪДИЛИЩАТА В ДЕМОКРАТИЧНОТО ОБЩЕСТВО
2. ВРЪЗКИ НА СЪДИЛИЩАТА С УЧАСТНИЦИТЕ В СЪДЕБНИТЕ ПРОЦЕДУРИ	5. ВРЪЗКИ С МЕДИИТЕ
3. ЕТИКА И ОТГОВОРНОСТ	6. ИНОВАТИВНИ ПРАКТИКИ

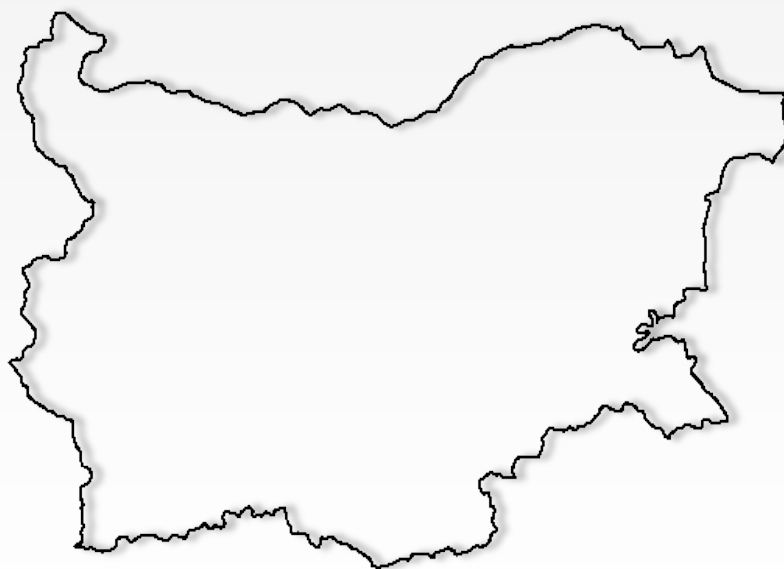
Структура на ползваните индикатори

	Групи показатели	Макс. Точки 85
1а	Достъп до правосъдие: 1) представяне на съда, 2) съдебен състав, 3) родова компетентност, 4) съдебни разходи	11
1б	Права на гражданите: 5) достъп до процедури, 6) права на свидетелите, 7) права на жертви, 8) медиация, 9) правна помощ, 10) хора със специфични нужди	14
2	Съдебен процес: 11) Насрочени дела, 12) случайно разпределение на делата, 13) отвод и заместване на съдии, 14) съдебни заседатели, 15) вещи лица, 16) информационен център, 17) електронно известяване	17
3	Етика и отговорност: 18) етични правила, 19) канал за подаване на сигнали, 20) работа със сигнали на граждани, 21) приемно време председател, 22) стратегии и планове, 23) отчети	14
4	Роля на съдилищата: 24) достъп до решения и актове, 25) достъп до информация, 26) обществени поръчки, 27) становища, 28) анкети и проучвания	11
5	Връзки с медиите: 29) медийна стратегия, 30) дела с обществен интерес, 31) актуално, 32) работа с обществеността	9
6	Иновативни/добри практики: 33) европейско правосъдие, 34) проекти, 35) други	9

ЕМПИРИЧНИ ДАННИ

176 съдилища

всички български съдилища с изключение на
специализирани и военни

КАРТА НА ПРОЗРАЧНОСТТА

	Групи показатели	Средна стойност 45/85
1а	Достъп до правосъдие: 1) представяне на съда, 2) съдебен състав, 3) родова компетентност, 4) съдебни разходи	8.5/11
1б	Права на гражданите: 5) достъп до процедури, 6) права на свидетелите, 7) права на жертви, 8) медиация, 9) правна помощ, 10) хора със специфични нужди	5/14
2	Съдебен процес: 11) Насрочени дела, 12) случайно разпределение на делата, 13) отвод и заместване на съдии, 14) съдебни заседатели, 15) вещи лица, 16) информационен център, 17) електронно известяване	13,5/17
3	Етика и отговорност: 18) етични правила, 19) канал за подаване на сигнали, 20) работа със сигнали на граждани, 21) приемно време председател, 22) стратегии и планове, 23) отчети	5/14
4	Роля на съдилищата: 24) достъп до решения и актове, 25) достъп до информация, 26) обществени поръчки, 27) становища, 28) анкети и проучвания	6/11
5	Връзки с медиите: 29) медийна стратегия, 30) дела с обществен интерес, 31) актуално, 32) работа с обществеността	5/9
6	Иновативни/добри практики: 33) европейско правосъдие, 34) проекти, 35) други	2/9

ИЗВОДИ

ПОЗИТИВНИ +

На Интернет страниците на съдилищата могат да бъдат намерени актуални решения на съда по различни видове дела.

На Интернет страниците на съдилищата могат да бъде намерена информация за съдебните разходи .

Почти всички сайтове предоставят достъп до отчетите за дейността на съдилищата.

Позитивни практики често се задават в рамките на цял съдебен район

ИЗВОДИ

Негативни

- Липса на стандарт за унифицирана съдържание по основни категории;
 - Представяне на съда – състав, компетентност,
 - Полезно за гражданите и техните права
- Липса на стандарт за анти-корупционна политика и работа със сигнали на граждани:
 - Локализиране на Система за приемане и обработване на жалби и други дейности за превенция на корупцията – *създадено по проект на ВСС от 2010 в рамките на ОПАК, същата в момента не се администрира от ВСС (нито на новия, нито на стария сайт.) при все, че системата разполага с добри функционалности, които търпят усъвършенстване.*

БЪЛГАРСКИ САЙТОВЕ

ИЗВОДИ

Негативни

- Проблеми с разпръснатост и труден достъп на информация по сроден въпрос:
 - Съдебни разходи и образци на бланки за освобождаване от такси/Правна помощ
 - Съдебни заседатели
 - Етични правила и канал за подаване на сигнали

ВОДЕЩИ СЪДИЛИЩА

1. Покриващи в максимална степен

ВАС

Апелативен съд Бургас

Окръжни съдилища:

- Благоевград
- Варна
- Добрич
- Шумен

Районни съдилища:

- Ардино
- Айтос
- Берковица
- Благоевград
- Разлог
- Велико Търново
- Чепеларе

Административни съдилища

- Варна
- Добрич
- Русе
- Разград
- Шумен

ПРЕПОРЪКИ

В правилата за СЪДЪРЖАНИЕ на Интернет страниците на съдилищата, да се включат следните изисквания:

Задължително да присъства секция „Информация за гражданите“, която да съдържа следните основни елементи:

- a. обща информация за структурата на съдилищата и съдебните процедури,
- b. правата на жертвите на престъпление,
- c. правата на свидетелите,
- d. гаранциите за защита на жертвите на престъпление в съответствие с Директива на ЕС,
- e. процедурите и правата за получаване на финансова и психологическа подкрепа на пострадалите от престъпление по реда на специалния закон
- f. ред за обезщетяване при бавно правосъдие
- f. речник на юридическите термини
- g. достъп до безплатна правна защита
- h. достъп до медиация
- i. други

БЛАГОДАРИЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!

boyan.jekov@gmail.com, ivassile@gmail.com